

BELÜGYI KÖZLÖNY

KIADJA A MAGYAR KIRÁLYI BELÜGYMINISTERIUM.

MEGJELENIK RENDSZERINT MINDEN VASÁRNAP. * ELŐFIZETÉSI ÁRA EGÉSZ ÉVRE 6 KORONA.

CHEQUE-SZÁMLA SZÁMA: 15,700.

TÖRVÉNY.

1914: XIV. törvénycikk

A sajtóról.

(Szentelést nyert 1914. évi március hó 24-én. — Kihirdetett az »Országos Törvénytár«-ban 1914. évi március hó 28-án.)

ELSŐ FEJEZET.

Bevezető rendelkezések.

1. §.

Sajtó útján mindenki szabadon közölheti és terjesztheti gondolatait.

2. §.

Sajtótermék valamely iratnak, ábrázolatnak vagy zeneműnek műszaki vagy vegyi úton előállított többszörösítése.

A sajtótermékekre megállapított jogszabályokat megfelelően alkalmazni kell a gondolatnak fonográf vagy más készülék útján többszörösített kifejezésére.

3. §.

Időszaki lap az egy hónapot meg nem haladó időközökben megjelenő minden hirlap vagy folyóirat.

Az időszaki laptól elkülönítve is megszerezhető melléklet csak akkor időszaki lap, ha önmagában is az időszaki lap fogalma alá esik.

4. §.

E törvény rendelkezései nem terjednek ki az országgyűlés és bizottságai, úgyszintén a hatóságok által közrebocsátott sajtótermékeknek, azokra a részeire, amelyek csak hivatalos közléseket tartalmaznak.

MÁSODIK FEJEZET.

Sajtórendészet.

1. A sajtótermékek előállításáról.

5. §.

Az ország területén előállított minden sajtóterméken a nyomtatás vagy más többszörösítés helyét és a nyomda- vagy más többszörösítő vállalat tulajdonosának, úgyszintén a sajtótermék kiadójának nevét, időszaki lapokon pedig még a felelős szerkesztő nevét is ki kell tenni.

E rendelkezés nem terjed ki:

1. a társadalmi és az üzleti élet céljait szolgáló egyszerű jelentésekre, értesítésekre, például névjegyekre, úrlapokra, címlapokra, minta- és árjegyzékekre, ha kizárólag a jelzett célnak megfelelő közléseket tartalmaznak;

2. választásnál használt sajtótermékekre, ha tartalmuk csupán a választáshoz szükséges adatokra szorítkozik.

6. §.

Minden nyomda- vagy könyomdavállalat tulajdonosa köteles a törvény hatóság első tisztviselőjénél vállalatát bejelenteni s a kereskedelmi törvény értelmében esetleg vezetendő könyveken kívül bekötött, laponként folyó számmal ellátott, átfűzött és a nyomda- vagy könyomdavállalat helye szerint illetékes kir. törvényszéknek, Budapesten a budapesti kir. törvényszéknek elnöke által hitelesített könyvet vezetni, amelybe az 5. §. második bekezdésében felsoroltak kivételével minden sajtótermék kiadójának nevét, a sajtótermék címét, alakját, az ívek, úgyszintén a kiadott példányok számát elszállítás előtt vagy az elszállítással egyidőben be kell jegyezni.

7. §.

Minden sajtóterméket az 5. §. második bekezdésében felsoroltak kivételével a nyomda- vagy a könyomdavállalat tulajdonosa köteles egy példányban a nyomda vagy a könyomda helye szerint illetékes kir. ügyészségnek a terjesztés megkezdésével egyidejűleg megküldeni. A központi statisztikai hivatalt, továbbá a Magyar Nemzeti Múzeumot és a Magyar Tudományos Aka-

démiát illető köteles példányokra az 1897 : XXXV. t.-c. 4., 13. és 16. §-ai, valamint az 1897 : XLI. t.-c. irányadók.

A kir. ügyészség vezetője a hozzá beküldött sajtótermékeket az 1897 : XLI. t.-c. 15. §-a értelmében az ott említett könyvtárnak szolgáltatja ki.

2. A sajtótermékek terjesztéséről.

8. §.

Terjesztés e törvény értelmében az árusítás, az ingyenes szétosztás, a közszemlére kitétel, a nyilvános helyen való elhelyezés, úgyszintén a szétküldés.

9. §.

Sajtóterméket a törvény korlátai közt mindenki szabadon terjeszthet.

A m. kir. posta és postai szállítást teljesítő minden közforgalmú közlekedési vállalat oly sajtóterméket, amelynek terjesztése a 10. §. szerint eltiltva nincs, azonos díjakért szállítani köteles.

10. §.

Büntető ítélettel sújtott, bírói határozattal lefoglalt, valamint oly sajtóterméket, amelyen a nyomtatás vagy más többszörösítés helye és a nyomda vagy más többszörösítő vállalat tulajdonosának neve feltüntetve nincs, terjeszteni nem szabad.

Időszaki lapokkal szemben ez a tilalom csak arra a számra terjed ki, amely az első bekezdés alá esik.

A magyar szent korona országainak területén kívül kiadott vagy nyomtatott vagy ezen a területen kívül egyébként többszörösített sajtótermékek terjesztését a ministerium közérdekből eltilthatja.

11. §.

A sajtótermékek utcai terjesztéséhez a kiadónak hatósági engedélyre van szüksége.

A magyar szent korona országainak területén kiadott sajtótermékek tekintetében az engedélyt egy-egy törvényhatóság területére a törvényhatóság első tisztviselője, több törvényhatóság, vagy az ország egész területére a belügyminister adja meg.

A magyar szent korona országainak területén kívül kiadott sajtótermékek utcai terjesztését a belügyminister engedélyezi.

Olyan sajtótermék utcai terjesztését, amely a közrendet vagy a közérkölcösiséget sérti vagy veszélyezteti, különösen amely valamely nemzetiség, osztály vagy hitfelekezet ellen gyűlölet ébresztésére alkalmas vagy a családi élet belső ügyeit tárgyalja anélkül, hogy ezt közérdek kívánná, engedélyezni nem szabad.

A belügyminister az előbbi bekezdésben felsorolt valamely okból egyes sajtótermékek utcai terjesztését megtilthatja. A tilalommal az utcai terjesztésre esetleg már megadott minden engedély hatályát veszti s a tilalom hatályának tartama alatt az illető sajtótermék utcai terjesztése nem engedélyezhető.

Az a hatóság, amely az engedélyt megadta, a negyedik bekezdés korlátai közt az engedélyt a joghatósága alá eső egész területre vagy annak egy részére visszavonhatja.

Az 5. §. második bekezdésének 1. és 2. pontja alá eső sajtótermékek utcai terjesztéséhez engedély nem szükséges.

12. §.

Időszaki lapoknak utcai terjesztésre szánt egyes számait a kiadó a terjesztés megkezdésével egy időben az időszaki lap kiadásának helye szerint illetékes törvényhatóság első tisztviselőjénél és ha az időszaki lap nem a törvényhatóság székhelyén jelenik meg, a kiadás helye szerint illetékes helyi hatóságnál bemutatni köteles.

Az ország területén kívül kiadott időszaki lap utcai terjesztésre szánt egyes számait annak a törvényhatóságnak első tisztviselőjénél vagy annál a helyi hatóságnál kell bemutatni, amelynek területén az időszaki lapot terjesztik.

Ha az időszaki lap valamelyik száma a 11. §. negyedik bekezdésébe ütközik, az engedély megadására jogosult hatóság a lap e számának utcai terjesztését a joghatósága alá eső egész területre vagy annak egy részére megtiltja.

13. §.

Sajtótermékek utcai terjesztésével csak azok foglalkozhatnak, akik az illetékes rendőrhatóságtól erre igazolványt kaptak.

Az igazolvány rendszerint csak attól tagadható meg vagy vonható el, aki életének tizennyolcadik évét még be nem töltötte, vagy ragályos vagy undort keltő betegségben szenved, vagy pedig az élet, a testi épség, a szemérem vagy a vagyon ellen irányuló büntett vagy vétség miatt három hónapi vagy ennél hosszabb ideig tartó szabadságvesztésbüntetésre volt elítélve és büntetésének kiállása óta három év még nem telt el. Közérdekből azonban a rendőrhatóság attól is megtagadhatja vagy elvonhatja az igazolványt, aki egy éven belül a közrendet sértő más vétség vagy kihágás miatt ismételten meg volt büntetve. Az igazolvány kiállításánál a rendőrhatóság előnyben részesítheti azokat, akik nehezebb testi munkára nem képesek.

Az 5. §. második bekezdésének 1. és 2. pontja alá eső sajtótermékek utcai terjesztéséhez igazolvány nem szükséges.

14. §.

A sajtótermékek utcai terjesztésére vonatkozó egyéb szabályokat a belügyminister rendelettel állapítja meg.

A sajtótermékek házaló terjesztésére a házaló kereskedés általános törvényhozási szabályozásáig az utcai terjesztésre vonatkozó jogszabályok irányadók.

A sajtótermék kézbesítése a megrendelők lakásán (irodájában, üzlethe-lyiségében) sem utcai, sem házaló terjesztésnek nem tekinthető.

15. §.

Olyan falragaszt, amelynek terjesztése a 10. §. szerint tilos, vagy amelynek utcai terjesztése a 11. §. negyedik bekezdése szerint nem engedélyezhető, kifüggeszteni nem szabad.

A hatóság kifejezett rendelkezése nélkül tilos a falragaszt kifüggeszteni ott, ahol a tulajdonos a kifüggesztés ellen tiltakozott.

A falragaszok egyébként a fennálló jogszabályok korlátai közt bárhol szabadon kifüggeszthetők.

3. Az időszakos lapokról.

16. §.

Időszaki lapot mindenki szabadon alapíthat. Az alapításhoz engedély nem szükséges.

Az időszakos lap megindítása előtt tizenöt nappal a kiadó köteles a lap kiadásának helye szerint illetékes törvényhatóság első tisztviselőjénél írásban bejelenteni:

1. saját nevét és lakását;
2. a felelős szerkesztő nevét és lakását;
3. a nyomda- vagy más többszörösítő vállalatot, amelyben a lapot készítik;
4. a lap címét, alakját, megjelenésének helyét és ha előre meg vannak határozva, a megjelenés időszakait is;
5. a lap (politikai, társadalmi, tudományos, stb.) jellegét;
6. azt a helyet, ahonnan a terjesztés megindul.

A szerkesztő és a kiadó állampolgárságát és nagykorúságát (17. §.) továbbá politikai tartalmú lap alapítása esetében a lapbiztosíték (18. §.) lefizetését igazoló okiratokat a bejelentéshez csatolni kell.

Ha a lap különböző részei más-más helyen készülnek, minden egyes nyomda- vagy más többszörösítő vállalatot be kell jelenteni.

A felsorolt körülményekben beálló változásokat a kiadónak két nap alatt a törvényhatóság első tisztviselőjénél be kell jelentenie.

17. §.

Időszaki lap kiadója, vagy ha a lapot jogi személy vagy társaság adja ki, az ügyvitelre jogosított egyén, aki a kiadásért személyesen felelős, csak nagykorú magyar állampolgár lehet, aki állandóan az ország területén lakik s büntett miatt öt éven belül, aljas okból elkövetett vétség miatt pedig három

éven belül büntetve nem volt, esőd vagy gondnokság alatt nem áll, szabadságvesztésbüntetést nem tölt és a politikai jogok gyakorlásától felfüggesztve nincs.

Időszaki lap felelős szerkesztője csak az lehet, aki az előbbi bekezdésben felsorolt kellékeknek megfelel és ezenfelül előzetes letartóztatásban vagy vizsgálati fogságban vagy feltételes szabadságra bocsátva nincs.

A kiadói és szerkesztői minőség igazolására szükséges bizonylatokat a hatóságok késedelem nélkül kötelesek kiállítani.

18. §.

Politikai tartalmú időszaki lap kiadásánál a kiadó köteles a legközelebb eső m. kir. állampénztárnál vagy kir. adókvivatalnál készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban biztosítékot letenni.

A biztosíték összege, ha a lap hetenként legalább ötször jelenik meg, Budapesten ötvenezer, vidéken húszezer korona, más esetekben Budapesten húszezer, vidéken tizezer korona. A székesfővárosi m. kir. államrendőrségnek Budapesten kívül eső működési területén ugyanaz a jogszabály érvényes, mint amelyet e bekezdés Budapest területére megállapít.

A nyomati úton vagy más módon, főképen az időszaki lapok részére készülő hirlaptudósítóújság biztosítékának összege ötezer korona.

A készpénzben letett biztosíték után az államkincstár a letevőnek a törvényes kamatlábnak megfelelő kamatot fizet.

A biztosíték a lapban megjelenő közlemények miatt esetleg megállapítandó pénzbüntetés, bűnügyi költség és kártérítés fedezésére szolgál.

Ha a biztosítékból e célra valamely összeget elvontak vagy ha a biztosíték más okból csökkent, a lap a hiány bekövetkezésétől számított tizenöt nap elteltével politikai tartalommal csak úgy jelenhetik meg, ha a kiadó a biztosítékot teljes összegére kiegészítette. Ugyanez a szabály irányadó akkor is, ha az arra jogosult a biztosítékot felmondotta.

A biztosítékra vonatkozó részletes szabályokat a belügyminister a pénzügyministerrel egyetértve rendelettel szabályozza.

19. §.

A törvényhatóság első tisztviselője az időszaki lap alapítására vonatkozó bejelentést, valamint a bejelentett körülményekben beállott változások bejelentését (16. §.) megvizsgálja és azt, ha törvényszerűnek találja, tudomásul veszi, ellenkező esetben a bejelentést az ok megjelölésével elutasítja.

Ha a törvényhatóság első tisztviselője tizenöt nap alatt nem közli határozatát a kiadóval, úgy kell tekinteni, mintha a bejelentést tudomásul vette volna.

Egyébként a bejelentés tudomásul vétele előtt a lapot megindítani nem szabad.

A belügyministernek mint másodfokú hatóságnak elutasító határozata ellen a kiadó a közigazgatási bírósághoz panasszal fordulhat.

A törvényhatóság első tisztviselője a bejelentésekről nyilvános jegyzéket vezet.

Az eljárást és a kezelés módját a belügyminister rendelettel szabályozza.

4. A helyreigazítási jogról.

20. §.

A hatóság, amelyről vagy az, akiről valamely időszaki lap nyíltan vagy burkoltan valótlan tényeket közölt vagy való tényeket hamis színben tüntetett fel, követelheti az időszaki lapban megjelent közleményre vonatkozó helyreigazító nyilatkozatának közlését.

A szerkesztő a lapnak a nyilatkozat kézhez vétele után legközelebb vagy közvetlenül ez után megjelenő számában, ugyanazon a helyen, ahol a közlemény megjelent, és ugyanazzal a nyomással, mint amilyen annak nyomása volt, a nyilatkozatot díjfizetés nélkül változatlanul közölni köteles, ha:

1. a közlemény megjelenésétől számított egy hónap még nem telt el;
2. a helyreigazító nyilatkozat az időszaki lap nyelvén vagy az állam nyelvén van megírva;
3. a helyreigazító nyilatkozat csak ténybeli kijelentéseket vagy tényállításokra vonatkozó egyszerű cáfolatot tartalmaz;
4. a helyreigazítás valótlansága nyomban kétségbevonhatatlanul nem bizonyítható.

A szerkesztő nem köteles a helyreigazító nyilatkozatot közölni, ha terjedelme a helyreigazított közlemény terjedelmét meghaladja, kivéve, ha a helyreigazításhoz szükséges tényállást csak hosszabb közleményben lehet előadni.

A helyreigazító nyilatkozathoz az időszaki lap ugyanazon számában megjegyzést fűzni nem szabad, de a szerkesztő röviden megemlítheti, hogy fenntartja vagy nem tartja fenn azt a közleményt, amelyre a helyreigazító nyilatkozat vonatkozik.

A helyreigazító nyilatkozat közzététele a sajtójogi felelősséget (harmadik fejezet) nem érinti.

Kiskorú helyett törvényes képviselője, férjes nő helyett férje, elmebetegség vagy elme gyöngeség miatt gondnokság alatt álló helyett gondnoka, elhalt érdekében, úgyszintén távollét folytán vagy más alapos okból akadályozott egyén helyett hozzátartozója (1878: V. t.-c. 78. §-a) kívánhat helyreigazítást.

Ha a kiskorú egyén vagy a férjes nő a helyreigazítást önmaga kérte, a törvényes képviselő vagy a férj újabb helyreigazítást nem kívánhat.

21. §.

Ha a szerkesztő a helyreigazító nyilatkozat közzétételére vonatkozó kötelességének törvényszerűen eleget nem tesz, a nyilatkozó a szerkesztő ellen panaszával az időszaki lap kiadásának helye szerint illetékes kir. járásbírósághoz, Budapesten a kir. büntető járásbírósághoz fordulhat.

A kir. járásbíróság a panasz fölött legkésőbb harmadnapra tárgyalást tűz ki, és a tárgyalási határról a panaszost és a szerkesztőt értesíti.

A tárgyalás nem nyilvános; a fél vagy képviselője azonban jelen lehetnek és felszólalhatnak.

A tárgyalást elnapolni nem lehet.

Bizonyításvételnek csak a 20. §. második bekezdésének 4. pontjára nézve van helye.

A panasz tárgyában a bíróság ítélettel határoz.

A járásbíróság ítélete ellen huszonnégy órán belül egyfokú fellebbezésnek van helye.

A fellebbezés fölött az illetékes kir. törvényszék tanácsülésben három napon belül határozni köteles.

22. §.

Ha a bíróság a panasznak helyt ad, a szerkesztőt a helyreigazító nyilatkozat közzétételére és az eset körülményeihez képest a felmerült költség viselésére is kötelezi.

Ha a bíróság a panaszt elutasítja, a felmerült költséget a panaszos viseli.

Ha a helyreigazító nyilatkozat, amelynek közzétételét a szerkesztő megtagadta, a 20. §-nak nem felelt meg, a helyreigazító fél azonban a bírói tárgyaláson az idézett §-nak megfelelő nyilatkozatot mutat be, a bíróság a szerkesztőt az utóbbinak közzétételére kötelezi.

23. §.

A jogerős marasztaló bírói határozat alapján a nyilatkozatot a szerkesztő a lapnak a határozat kihirdetését vagy kézbesítését követő legközelebbi vagy közvetlen azután megjelenő számában közölni s a lapnak azt a számát, amelyben a nyilatkozat megjelent, a bíróságnak megküldeni köteles.

Ha a szerkesztő a helyreigazító nyilatkozatnak a bírói határozattal kötelességévé tett törvényszerű közzétételét elmulasztja, a bíróság őt újból, annyiszor kötelezheti a közzétételre, amennyiszer azt szükségesnek látja; egyúttal elrendelheti, hogy a nyilatkozatot a mulasztó szerkesztő költségére ugyanazon a helyen vagy másutt megjelenő egy vagy több más időszaki lapban közzétegyék.

A közzététel költsége a kiadót terheli, ha a bírósági határozatot a kiadó utasítása folytán nem foganatosították.

5. Büntető rendelkezések.

24. §.

Vétséget követ el:

1. az a nyomdai alkalmazott, aki a neki átadott közlemény vagy hirdetés kizsedését vagy az ezzel összefüggő egyéb teendőt másokkal való előzetes megbeszélés alapján megtagadja; úgyszintén az a nyomdai alkalmazott, aki mást ily közlemény vagy hirdetés kizsedésében vagy az ezzel összefüggő egyéb teendőben másokkal való előzetes megbeszélés alapján erőszakkal vagy fenyegetéssel meggátol vagy meggátolni törekszik;

2. az a nyomda- vagy könyomdavállalat-tulajdonos, aki vállalatát a 6. §. értelmében be nem jelenti;

3. az, aki büntető ítélettel sújtott vagy előzetesen lefoglalt, vagy a nyomda- vagy más többszörösítő vállalat tulajdonosának nevével és a nyomtatás vagy más többszörösítés helyének megjelölésével el nem látott, vagy a 10. §. harmadik bekezdése szerint a terjesztésből kitiltott sajtótermékeket — e körülményt ismerve — bármily módon terjeszt;

4. az, aki időszaki lapot a 16. §-ban körülírt bejelentésnek tudomásulvétele előtt indít, vagy a kiadótól vagy a szerkesztőtől megkívánt személyes feltételek (17. §.) megszűnése után a lapot a 16. §-ban körülírt bejelentés elmulasztásával vagy tudatosan a törvénynek megfelelő más kiadó közbenjötté vagy más szerkesztő alkalmazása nélkül adja ki;

5. az, aki felelős szerkesztőként olyan személyt jelöl meg, aki a szerkesztéssel tényleg nem foglalkozik;

6. az, aki fenyegető vagy tolakodó magatartással a maga vagy más részére bárkitől pénzt vagy más előnyt kér vagy kieszközöl azért, hogy a sajtóban valamit elhallgat, helyreigazít, vagy az ellenértékkel arányban nem álló díjért egyébként valamit közlést tesz;

7. az, aki szándékosan valótlan hírt tesz közzé és ezzel kárt okoz;

8. az, aki a helyreigazítási joggal visszaélve, helyreigazító nyilatkozat alakjában szándékosan valótlan hírt tesz közzé és ezzel kárt okoz;

9. az, aki akár kifejezetten, akár burkoltan:

a) a nemi életre vagy a nemi betegségek megelőzésére vagy gyógyítására vonatkozó szeméremérintő vagy a közérkölcstisztséget veszélyeztető hirdetést tesz közzé;

b) a gyermeknemzést meggátló vagy magzatelhajtó szereket hirdet vagy magzatelhajtásra szolgáló módot vagy alkalmat ajánl.

25. §.

A 24. §-ban meghatározott vétség büntetése:

1. tizenöt napig terjedhető fogház az 1. pont esetében;

2. egy hónapig terjedhető fogház- és száz koronától ezer koronáig terjedhető pénzbüntetés a 2., a 3., a 4. és az 5. pont esetében;

3. egy évig terjedhető fogház- és kétszáz koronától kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetés a 6., a 7., a 8. és a 9. pont esetében.

A 24. §. 6. pontjában meghatározott cselekmény büntett és három évi terjedhető börtönnel és ezer koronától nyolcezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, ha a tettes amiatt öt éven belül már két ízben meg volt büntetve s a bíróság megállapítja, hogy a cselekményeket üzletszerűen követi el.

A 24. §. 7. és 8. pontjában meghatározott vétség miatt az eljárás csak a sértett fél indítványára indítható meg.

26. §.

Kihágást követ el és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő a nyomda vagy más többszörösítő vállalat tulajdonosa, ha a nyomtatás vagy más többszörösítés helyét, a saját és a kiadó nevét, időszaki lapokon pedig még a felelős szerkesztő nevét is az 5. §. értelmében a sajtótermékre ki nem teszi.

Ugyanilyen büntetés alá esik az a nyomda- vagy könyvdatulajdonos, aki a 6. §-nak megfelelően nem vezet átfűzött és az illetékes kir. törvényszék elnöke által lepecsételt könyvet.

27. §.

Kihágást követ el és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a nyomda- vagy könyvdatulajdonos, aki a köteles példányt az illetékes kir. ügyészségnek a 7. §. értelmében be nem küldi.

A központi statisztikai hivatalt, valamint a Magyar Nemzeti Muzzeumot és a Magyar Tudományos Akadémiát illető köteles példányok beszolgáltatásának elmulasztása az 1897 : XXXV. t.-c. 4. §-ának utolsóelőtti bekezdése, valamint az 1897 : XLI. t.-c. 12., 13. és 14. §-a alá esik.

28. §.

Kihágást követ el és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a kiadó:

1. aki bármely hatóság hivatalos közleményét vagy hirdetését a szokásos díjért nem közli;

2. aki az időszaki lapnál beállott változásokról a törvény értelmében kötelességévé tett bejelentéseket a megszabott időben meg nem teszi;

3. aki az időszaki lap biztosítékának vagy egy részének elvonása esetében a biztosíték kiegészítése előtt a lapot a 18. §. ellenére adja ki.

Kihágást követ el és ugyanily büntetés alá esik, aki tiltott gyógyító vagy kuruzsló szereket hirdet.

29. §.

Kihágást követ el és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1. aki rendőrhatósági igazolvány nélkül az utcán vagy házalva sajtóterméket terjeszt;
2. aki az utcán vagy házalva oly sajtótermékeket terjeszt, amelyekről tudja, hogy utcai vagy házaló terjesztésük nincs megengedve;
3. aki valamely sajtóterméket utcai vagy házaló terjesztés végett a 11. §-ban meghatározott engedély nélkül vagy rendőrhatósági igazolvánnyal el nem látott egyénnek ad át, úgyszintén az, aki a 12. §-ban megszabott bemutatást elmulasztja;
4. aki falragaszt a 15. §. ellenére függeszt ki;
5. aki falragaszt megengedett kifüggesztését megakadályozza vagy jogosan kifüggesztett falragaszt jogtalanul letép;
6. aki nem engedélyezett sorsjegyeket hirdet.

30. §.

Kihágást követ el és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a szerkesztő:

1. aki a helyreigazító nyilatkozathoz a 20. §. ellenére megjegyzést fűz;
  2. aki a helyreigazító nyilatkozat közzétételét szándékosan elmulasztja, bár tudja, hogy a közzététel kötelezettségének törvényszerű feltételei fennforognak (20. §.);
  3. aki a helyreigazító nyilatkozatnak bírói határozattal kötelességévé tett törvényszerű közzétételét elmulasztja (21—23. §.);
  4. aki a 43. §. negyedik bekezdésében megszabott kötelességének eleget nem tesz vagy a 43. §. utolsó bekezdésében említett rendelkezést megszegi.
- A 3. és a 4. pont alapján a bünvádi eljárás csak a közzététel elmulasztásának napjától számított tizenöt napon belül a sértett részéről előterjesztett indítványra indítható meg s a büntetés mindaddig ismételhető, amíg a közzététel meg nem történik.

Ha a helyreigazító nyilatkozat közzététele a kiadó utasítása folytán maradt el, a kiadó büntetendő.

A 3. és a 4. pontba ütköző kihágás ügyében hozott büntető ítéletben a közlemény közzététele iránt újból intézkedni kell.

31. §.

Az eljárás a 24. §-ban meghatározott vétségek és a 25. §. utolsóelőtti bekezdésében meghatározott büntett miatt a kir. törvényszék, 26., 27., 28. és 30. §-ban meghatározott kihágások miatt a kir. járásbíró, a 29. §-ban meghatározott kihágások miatt pedig a közigazgatási hatóság, mint rendőri büntetőbíró, a székesfővárosi m. kir. államrendőrség működési területén az államrendőrség hatásköréhez tartozik.

HARMADIK FEJEZET.

Sajtójogi felelősség.

32. §.

Sajtó útján elkövetett büntett, vétség vagy kihágás az a bűncselekmény, amelynek tényálladékát a sajtótermék tartalma foglalja magában.

A sajtó útján elkövetett büntettek, vétségek és kihágások esetében az általános büntető törvények rendelkezéseit az alábbi §-okban meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

A 24. §. 8. pontjának esetében a jelen törvény 34—36. §-ai és 40. §-ának első és második bekezdése nem nyernek alkalmazást.

33. §.

A sajtó útján elkövetett büntett, vétség vagy kihágás miatt elsősorban a szerző a felelős.

Szerzőként kell büntetni azt is, aki a sajtóterméket büntető törvénybe ütköző tartalommal megrendelte, úgyszintén azt, aki a sajtótermék büntető törvénybe ütköző tartalmának megírására vagy egyéb megalkotására a szerzőt reábirta. A szerkesztő, kiadó és a nyomda- vagy más többszörösítő vállalat tulajdonosa azonban ily esetben is csak a 34—36. §-ok értelmében felelős.

Azt, aki az előbbi két bekezdés valamelyik rendelkezése alá esik, nem mentesíti a sajtójogi felelősség alól az a körülmény, hogy szerzőül másvalakit jelöltek meg, vagy hogy a szerzőséget másvalaki vállalta el.

34. §.

A szerző felelőssége — amennyiben a 35. §. másképen nem rendelkezik — a kiadóra hárul, ha a szerző sajtójogi felelősségre nem vonható vagy ha a sajtóterméket a büntető törvénybe ütköző tartalommal egyenesen a kiadó rendelte meg.

35. §.

Időszaki lapok közleményeiért, a hirdetések és nyilttéri közlemények kivételével, a felelős szerkesztőt terheli a sajtójogi felelősség, ha a szerző sajtójogi felelősségre nem vonható vagy ha a közlemény büntető törvénybe ütköző tartalmának megírására a szerzőt egyenesen a felelős szerkesztő utasította.

Az időszaki lap szerkesztőjének felelőssége a kiadóra hárul, ha a szerkesztő sajtójogi felelősségre nem vonható, vagy ha a közleményt egyenesen a kiadó utasítására tették közzé.

Időszaki lapok nyilttéri közleményeiért és hirdetéseiért a 34. §. értelmében a kiadó felelős.

36. §.

Ha a sajtóterméken a 33—35. §-okban megjelölt valamely felelős személy feltüntetve nincs s ha ennek folytán sajtójogi felelősségre más nem vonható, a nyomda- vagy más többszörösítő vállalat tulajdonosa felelős.

37. §.

Ha a közleményt sajtó útján a szerző beleegyezése nélkül tették közzé, szerzőnek a közlőt kell tekinteni. Ily esetben a szerző nem büntethető.

Sajtóközlemény átvétele esetében szerzőnek az átvevőt kell tekinteni.

A könyomati úton vagy más módon főképen az időszaki lapok részére készülő hírlaptudósító újságoktól átvett közleményért azonban a szerzői fokozaton a sajtójogi felelősség nem az átvevő időszaki lapoknak, hanem a hírlaptudósító újságnak személyzetét terheli a 33—36. §-okban az időszaki lapokra megállapított szabályok szerint.

38. §.

Aki büntető ítélettel sújtott sajtóterméket újból közzétesz, a sajtótermékben foglalt büntetetre, vétségre vagy kihágásra a törvényben megállapított büntetés alá esik.

39. §.

A sértett a sajtóbeli közleménnyel okozott vagyoni kárának megtérítésén felül nem vagyoni káráért is megfelelő pénzbeli elégtételt követelhet, amennyiben az — tekintettel az eset körülményeire — a méltányosságnak megfelel.

A nem vagyoni kárért járó elégtétel összegét a bíróság az összes körülményeknek, különösen az érdekelt felek vagyoni viszonyainak is figyelembevételével belátása szerint állapítja meg.

A kártérítési követelés a sértettet akkor is megilleti, ha a sajtóbeli közlemény nem állapít meg bűncselekményt. Ebben az esetben a kártérítési igényt csak polgári úton lehet érvényesíteni.

40. §.

Az ítéletben megállapított pénzbüntetésért, bűnügyi költségért és kártérítésért (39. §.) elsősorban az elítélt vagy elmarasztalt személy, ha pedig a közlemény oly időszaki lapban jelent meg, amelynek biztosítéka van, a biztosítékul letett összeg erejéig elsősorban a kiadó felelős.

Amennyiben a pénzbüntetést, a bűnügyi költséget vagy a kártérítést az előbbi bekezdésben tett megkülönböztetés szerint az elítélt vagy elmarasztalt személytől behajtani nem lehet, vagy azokat a biztosíték nem fedezi, a megállapított összeget a kiadótól és amennyiben ez sem lehetséges, a nyomda- vagy más többszörösítő vállalat tulajdonosától kell behajtani.

A kárért való felelősségből származó követelések mind a 39. §., mind a jelen §. esetében három év alatt évülnek el, annak az évnek a végétől kezdve, amelyben a sajtóbeli közlemény megjelent.

41. §.

Amennyiben a pénzbüntetést egészben vagy részben behajtani egyáltalában nem lehet, annyiban azt az elítélt személy ellen szabadságvesztésbüntetésre kell átváltoztatni.

Az ilyen szabadságvesztésbüntetés időtartamát az 1878:V. és az 1879:XL. t.-c. szabályai szerint már az ítéletben meg kell állapítani.

42. §.

Ha a kiadó vagy a nyomda- vagy más többszörösítő vállalat tulajdonosa jogi személy vagy társaság, a megállapított pénzbüntetésért, bünygyi költségért és kártérítési összegért a 39. és 40. §. értelmében a vagyoni felelősség a jogi személyt vagy társaságot terheli.

43. §.

Az 1878:V. t.-c. 277. §-ának rendelkezéseit a sajtó útján elkövetett rágalmozás és becsületsértés esetében a következő módosításokkal kell alkalmazni:

Ha a rágalmozást vagy becsületsértést sajtó útján, de nem időszaiki lapban követték el, úgy a sértett félnek a tárgyalás alatt kifejezett kívánatára a bíróság elrendeli, hogy az elítélt az ítéletet indokaival együtt a bíróság által meghatározott valamely belföldi lapban közzétettesse.

Ha ezt a kötelezettséget az elítélt harminc nap alatt nem teljesíti, a sértettnek jogában áll, hogy további harminc napon belül az ítéletet a bíróság által meghatározott lapban saját költségén tétesse közzé. Ebben az esetben az eljáró bíróság a pénzbüntetésért felelős személyeket a költségek megtérítésében végzéssel marasztalja.

Ha a rágalmozást vagy becsületsértést időszaiki lapban követték el, a sértett félnek a tárgyalás alatt kifejezett kívánatára a bíróság elrendeli, hogy az ítéletet indokaival együtt annak az időszaiki lapnak szerkesztője, amelyben a sértő közlemény megjelent, ugyanebben a lapban a jogerős ítélet kézbesítése után megjelenő legközelebbi vagy azt közvetlenül követő számnak elején rendes nyomással, minden lappéldányon tegye közzé. E célból az ítéletet a bíróság a lap szerkesztőjével közli.

Ha a szerkesztő az előbbi bekezdésben megszabott törvényes kötelességének eleget nem tesz, a helyreigazítási kötelesség megszegésére vonatkozó 23. §-t kell megfelelően alkalmazni.

Ha az időszaiki lap, melyben a rágalmozó vagy becsületsértő közlemény megjelent, megszűnt, mielőtt a szerkesztő az ítélet közzététele tekintetében törvényes kötelezettségének eleget tett volna, a bíróság akár a büntető ítéletben, akár később a jelen §. második és harmadik bekezdése értelmében intézkedik.

Akár időszakos lapban, akár más sajtótermékben követték el a rágalmazást vagy becsületsértést, a bíróság ítéletében elrendelheti, hogy a rágalmazó vagy becsületsértő kitételeknek az ítéletben foglalt idézeteit a közzétételnél ki kell hagyni.

44. §.

Az olyan közlemény tartalma miatt, amely az országgyűlés vagy bizottságai, a hatóságok, vagy más, a törvény által alkotott testületek nyilvános iratait vagy azok nyilvános tárgyalásait hív szellemben és igazán közli, sem bűnvádi eljárásnak, sem kártérítési igénynek nincs helye.

NEGYEDIK FEJEZET.

Sajtóeljárás.

45. §.

A bűnvádi eljárást szabályozó törvényeknek rendelkezéseit a sajtó útján elkövetett bűntettek, vétségek és törvényben meghatározott ily kihágások miatt indított eljárásban az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni.

46. §.

Sajtó útján elkövetett rágalmazás és becsületsértés esetében, ha az eljárásra az 1897 : XXXIV. t.-c. 16. §-ának második bekezdése szerint esküdtbíróság van hivatva, az idézett törvénycikk 15. §-ának utolsó bekezdésében a kir. ítélőtábla székhelyén működő esküdtbíróság illetékességének kizárólagosságáról foglalt rendelkezés nem nyer alkalmazást, hanem ilyen esetben az az esküdtbíróság jár el, amely az 1896 : XXXIII. t.-c. (Bp.) 562. és 563 §-a szerint illetékes.

Az illetékes esküdtbíróság mellett működő vádtanács azonban a kir. ügyészség indítványára az ily ügyet közérdekből a kir. ítélőtábla székhelyén működő esküdtbírósághoz teheti át.

E tárgyban csupán az áttételt elrendelő végzés ellen van helye felfolyámodásnak.

A kir. ítélőtábla székhelyén működő esküdtbíróság a hozzá így áttett ügyet illetékesség okából a kir. ítélőtábla kerületében levő más esküdtbírósághoz nem teheti át.

47. §.

A sajtó útján a közszemérem ellen elkövetett és az 1878 : V. t.-c. 248. §-a szerint büntetendő vétség a kir. törvényszék hatásköréhez tartozik.

48. §.

Az eljárás megindítása elévül időszakos lapban elkövetett bűntett, vétség vagy bármily sajtótermékben elkövetett kihágás miatt a terjesztés megkez-

désétől számított hat hónap alatt, nem időszaki lapban sajtó útján elkövetett büntett vagy vétség miatt pedig a terjesztés megkezdésétől számított két év alatt.

Ez a rendelkezés az 1878 : V. t.-c. 112. §-ában és az 1879 : XL. t.-c. 12. §-ában a magánindítvány előterjesztésének határidejére nézve foglalt rendelkezések hatályát nem érinti.

Ha a felelősségre vonható személyek bármelyike ellen az első bekezdésben megszabott idő alatt eljárást tesznek folyamatba, azt bármely más felelős személy ellenében ezen idő elteltével is az elévülési határidőn belül folytatni lehet.

49. §.

Az előzetes lefoglalásra a Bp. 567. és 568. §-ai az alábbi változtatással továbbra is érvényben maradnak.

Az előzetes lefoglalást, ha lehetséges, a sajtóterméknek a bűncselekményt tartalmazó részére kell korlátozni.

A lefoglalás elrendeléséről a vád képviselőin kívül haladéktalanul értesíteni kell a kiadót s a nyomdának vagy más többszörösítő vállalatnak tulajdonosát, ha a magyar szent korona országainak területén laknak, továbbá amennyiben ismeretes, a szerzőt, időszaki lapoknál ezenfelül a szerkesztőt.

Felfolyamodás esetében az iratokat huszonnégyszáz órán belül a vád tanács elé kell terjeszteni, amely újabb huszonnégyszáz óra alatt a felfolyamodást nem nyilvános ülésben elintézni köteles. Ezen az ülésen a kir. ügyész, úgyszintén a harmadik bekezdésben említett személyek és képviselők felszólalhatnak.

Ha a vád tanács az előzetes lefoglalást megszüntette, úgyszintén ha a lefoglalás a Bp. 568. §-a szerint hatályát veszítette, az időszaki lap kiadója a lefoglalás következtében szenvedett kimutatható tényleges kárának megtérítését igényelheti. Ebben az esetben a Bp. 579—582. és 584—588. §-ait megfelelően alkalmazni kell.

50. §.

A sajtó útján elkövetett vétségek miatt előzetes letartóztatás vagy vizsgálati togság csak külföldiek ellen, valamint tekintet nélkül az állampolgárságra akkor rendelhető el, ha a Bp. 141. §-ának 2. vagy 3. pontját kell alkalmazni vagy ha a vádlott a főtárgyaláson bírói idézés dacára elfogadható ok nélkül nem jelent meg.

51. §.

Sajtó-ügyekben az eljárást soron kívül kell folytatni.

A Bp. 103. §-ában felsorolt esetekben a főtárgyalást vizsgálatnak kell megelőznie; más esetekben a vizsgálat nem kötelező. A Bp. 565. §-ának 1. bekezdése hatályát veszti.

52. §.

A Bp. 254., 256. és 268. §-ait a sajtó útján elkövetett bűncselekmények esetében is alkalmazni kell; még pedig akkor is, ha a vádat magánvádló

képviseli. A Bp. 276—278. §-ait e rendelkezés nem érinti. A Bp. 571. §-a hatályát veszti.

53. §.

Ha valamelyik fél a valódiság bizonyítását kívánja, ez iránt az előterjesztést legkésőbb a vádirat közlésétől számított nyolc nap alatt köteles megtenni. A valódiság bizonyítása iránt később előterjesztett indítványt a bíróság figyelembe nem veheti.

Ugyanez alatt a határidő alatt köteles a fél bizonyítékait előterjeszteni.

Az ellenbizonyítékok előterjesztésére a bíróság nyolc napi határidőt szab.

Az állítás vagy kifejezés valódiságának bizonyítására vonatkozólag az 1878 : V. t.-c. 264. §-ának 3. pontjában foglalt tilalom nem terjed ki arra az esetre, ha az állított tényre nézve a közigazgatási hatóság fegyelmi eljárásban hozott felmentő ítéletet vagy megszüntető határozatot.

54. §.

A vád alá helyező végzésben a vádтанács, ha pedig ily végzést nem hoztak, az idézésben az esküdtbíróági vagy a törvényszéki főtárgyalás elnöke megnevezi az összes tanukat és szakértőket, akik a főtárgyalásra megidézendők.

A vádтанács végzésében vagy a főtárgyalásra kibocsátott idézésben meg nem jelölt bizonyítékokon kívül más bizonyítékok beszerzését, különösen tanuk kihallgatását a felek az 53. §-ban meghatározott idő elteltével és különösen a főtárgyaláson csak akkor kérhetik, ha e miatt a főtárgyalást elnapolni nem kell vagy ha azt az eljárás előző szakában eredménytelenül kérték vagy végül ha igazolják, hogy a kérdéses bizonyítékokat előbb nem ismerhették.

55. §.

A főtárgyalás határnapjáról értesíteni kell mindazokat, akikre a büntető ítélet e törvény rendelkezései szerint valamely kötelezettséget állapíthat meg (40. §.).

Az így értesített érdekelték a főtárgyaláson személyesen vagy képviselőik útján megjelenhetnek s ott érdekeik védelmére felszólalhatnak.

56. §.

Az e törvény harmadik és negyedik fejezetében foglalt alaki és anyagi jogszabályok megsértése semmisségi ok.

Az 55. §. értelmében érdekelték azon jogszabályok szerint élhetnek perorvoslattal, amelyek a vádlottak perorvoslati jogát szabályozzák.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Rendelkezések az időszaki lap kiadója és szerkesztőségének tagjai közt fennálló jogviszonyról.

57. §.

Az időszaki lap kiadója és szerkesztőségének állandó fizetéssel alkalmazott tagja közt a szolgálati viszonyt csak felmondás útján lehet felbontani.

A felmondás ideje, ha a felek előzetesen szerződéssel hosszabb határidőt nem állapítottak meg, a felelős szerkesztőre egy év, a segédszerkesztőre és a fontosabb munkakörrel bíró munkatársakra, úgyszintén a lapnál öt évnél hosszabb idő óta alkalmazott bármely belső munkatársra hat hónap, egyébként három hónap.

Hatálytalan az olyan megállapodás, amely a felmondást a szerkesztőség tagjára hosszabb időhöz vagy terheesebb feltételekhez köti, mint a kiadóra. Ebben az esetben a szerkesztőség tagjára is az a megállapodás irányadó, amely a szerződés szerint a kiadóra vonatkozik.

58. §.

A szerkesztőség tagja — tekintet nélkül a felmondásnak szerződéssel megállapított feltételeire — a szolgálati viszonyt rögtön beálló hatállyal felmondhatja:

1. ha a kiadó szerződéses kötelezettségét nem teljesíti;
2. ha a kiadó ellene becsületsértést vagy személye ellen irányuló más vétséget vagy büntettet követ el;
3. ha a kiadó oly közlemény megírását követeli tőle, amelynek tartalma bűncselekmény, vagy amelynek iránya a felek közt fennálló szerződéssel ellenkezik;
4. ha a kiadó e törvény 17. §-a értelmében kiadói jogát elveszti.

Ezekben az esetekben a szerkesztőség tagját a szerződéssel kikötött munkadíj az egész felmondási időre megilleti, hacsak a kiadó nem igazolja, hogy a kár ennél kevesebb.

59. §.

A kiadó — tekintet nélkül a felmondásnak szerződéssel megállapított feltételeire — rögtön beálló hatállyal felmondhat a szerkesztőség tagjának:

1. ha a szerkesztőség tagja szerződéses kötelezettségét nem teljesíti;
2. ha a szerkesztőség tagja ellene becsületsértést vagy személye ellen irányuló más vétséget vagy büntettet követ el;

3. ha az, mint felelős szerkesztő e törvény 17. §-a értelmében szerkesztői jogát elveszti.

A szerkesztőség tagja nem esik az 1. pont alá, ha valamely közlemény megírását azért tagadja meg, mert az időszaki lap olyan politikai irányt kezd támogatni, amelynek szolgálatára magát sem a szerződés megkötése alkalmával, sem később nem kötelezte.

Az 1—3. pontok esetében a szerződéssel kikötött munkadíjra nézve a szerződésben foglalt megállapodás irányadó; ilyenek hiányában a szerkesztőség tagja csak a munkadíj aránylagos részét igényelheti, az egy hónapnál nem hosszabb időre előre felvett munkadíjat azonban visszafizetni nem köteles.

60. §.

Az időszaki lap kiadója és szerkesztőségének tagja közt fennálló szolgálati viszonyra egyebekben az általános magánjog szabályai irányadók.

HATODIK FEJEZET.

Atmeneti és életbeléptető rendelkezések.

61. §.

A 16—18. §-okban meghatározott kötelezettségeket a szerkesztők és a kiadók, a 24. és a 28. §-ban meghatározott büntetések terhével e törvény életbeléptétől számított egy éven belül kötelesek teljesíteni.

A 17. §. szerint megkívánt személyi követelmények nem vonatkoznak azokra a kiadókra és szerkesztőkre, akik a jelen törvény hatályba lépte előtt érvényes jogszabályok alapján a törvény kihirdetésének idejében ilyen minőségben jogszerűen működtek, kivéve ha a kiadói vagy a szerkesztői működésnek a 17. §-ban meghatározott valamely akadálya e törvény életbe lépte után következik be.

62. §.

A sajtójogi felelősségre megállapított szabályok, úgyszintén a többi e törvényben meghatározott büntető rendelkezések a törvény hatályba lépte előtt elkövetett cselekményekre csak akkor alkalmazandók, ha a cselekmény elkövetésekor fennállott jogszabályoknál enyhébbek.

A vagyoni jogi felelősségre (39. §.) a cselekmény elkövetésekor fennállott, a kiadó és a szerkesztőségi tagok közt fennálló jogviszonyra (57—60. §-ok) pedig az újabb jogszabályok irányadók.

47.

2,180/1914. B. M. eln. számú körrendelet.

Az 1913. évi III. jog- és államtudományi továbbképző tanfolyamon tartott előadások ajánlása.

(Valamennyi törvényhatóságnak.)

A vallás- és közoktatásügyi minister úr az érdekelt többi miniszterrel együtt az igazságügyi és közigazgatási tisztviselők részére évenként jog- és államtudományi továbbképző tanfolyamot szokott rendezni. Kívánatos, hogy az ott előadott jogi, közigazgatási, közgazdasági, szociális stb. tárgyú ismertetések, melyek a közigazgatási tisztviselőket hivatásuknál fogva különösen érdeklik, közöttük minél szélesebb körben ismertekké váljanak. Erre való tekintettel a jog- és államtudományi továbbképzés központi bizottsága az 1913. évi III. jog- és államtudományi továbbképző tanfolyamon tartott előadásokat összegyűjtötte és egy kötetben kiadta.

Ezen kiadvány egy-egy példányával a vármegyei központi és járási könyvtárakat, valamint a tanfolyamban résztvett vármegyei és városi tisztviselőket saját tárcám terhére már el is láttam. Ez iránt tehát a törvényhatóság részéről intézkedés szüksége nem forog fenn. Felhívom azonban a törvényhatóságot, hogy a szóbanlévő kiadványt a törvényhatósági városi hivataloknak, illetőleg a vármegye területén fekvő r. t. városoknak és egyéb községeknek figyelmébe ajánlja.

Nincs észrevételem az ellen, hogy a városok, illetőleg a községek saját házi pénztárak terhére szerezzenek belőle megfelelő számú példányt, mely esetben azt mint a hivatali felszerelés részét leltárilag kell kezelni.

A 46 ívre (716 lap) terjedő és kemény táblába kötött könyv aránylag igen mérsékelt áron 6 koronáért rendelhető meg a m. kir. vallás- és közoktatásügyi ministerium segédhivatalának főigazgatójánál.

Budapesten, 1914. évi március hó 28-án.

A minister helyett:
Dr. Némethy Károly s. k.,
államtitkár.

48.

34,691
IV-b. /1914. B. M. számú körrendelet.

»A magyar állam közigazgatási térképé«-nek ajánlása.

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének) *)

A magyar államnak a m. kir. államnyomda által készített és első ízben az 1885. évben, utóbb pedig az 1900. évben kiadott közigazgatási térképe az idők folyamán beállott változások, főképen pedig a községneveknek az 1898: IV. t.-c. alapján történt új megállapítása, illetőleg törzskönyvezése következtében elavult s ezért az összes időközben történt változásokat feltüntető új kiadása vált szükségessé.

A m. kir. pénzügyminister úr tehát hivatali elődömmel egyetértőleg egy új közigazgatási térkép készítése iránt intézkedett, mely most jelent meg a m. kir. államnyomda kiadásában »A magyar állam közigazgatási térképe« címmel. Ez a térkép a modern kartografia segédeszközeivel, a legújabb hivatalos adatok alapján 1:400,000 mértékarányban, nyolc 70 × 90 cm. nagyságú lapon, 11 színnyomással készült. Feltünteti a magyar állam közigazgatási beosztását, a vármegyék és járások határait. A városok és az összes községek nevei, az országos községi törzskönyvbizottság által megállapított új községnevekkel, jellegük szerint öt, egymástól könnyen megkülönböztethető írással vannak feltüntetve, a helységek fekvését jelző körök pedig öt különféle jelzés szerint, a városok és községek lakosainak számára is utalnak.

A térkép továbbá feltünteti az összes üzemben levő vasutakat és vasuti állomásokat, az állami törvényhatósági és községi közutakat, a vízi utakat és ezek hajóállomásait, a folyókat, jelentősebb tavakat, csatornákat és patakokat, valamint a nagyobb fürdőhelyeket.

A közigazgatási, törvénykezési és pénzügyi beosztást táblázatok mutatják; Budapest székesfőváros és környéke 1:50,000 méretarányban külön is fel van tüntetve.

Mint hogy egy pontos megbízható térkép a közigazgatás minden ágazatában szükséges, az említett térképet Cimednek és Cimed útján a törvényhatóság területén fekvő összes hatóságoknak és hivataloknak figyelmébe ajánlom.

A nyolc összeilleszthető lapból álló térkép ára 12 korona, vászonra felhuzva és lécekkel ellátva 40, lécek nélkül összehajtvá papirlemeztekben 28 korona; megrendelhető bármely könyvkereskedő útján az állami nyomda főbizományosánál, Toldi Lajos könyvkereskedő cégnél (Budapest, II., Fő-utca 2. sz.).

Budapesten, 1914. évi március hó 28-án.

A minister helyett:

Dr. Némethy Károly s. k.,
államtitkár.

*) Ez a körrendelet Fiumére is kiterjed.

KÖZLEMÉNYEK.

Uj alosztály felállítása a belügyministeriumban.

A belügyminister a határrendőrségi főnökség különállásának megszüntetése mellett, 1914. évi április hó 1-jével a belügyministerium V. (rendőri) főosztályának kebelében az összes határrendőrségi ügyek ellátására Vc) megjelöléssel, új alosztály szervezését elrendelte. (1,420/1914. B. M. eln. sz.)

Község-átcsatolás.

Hunyad vármegyében közigazgatási szempontból a rákosdi körjegyzőséghez tartozó *Burcseny* nevű telep közigazgatásilag a *govasdiai* körjegyzőséghez 1912. évi január hó 1-én átcsatoltatott.

Szabályrendeletek.

A belügyminister a következő szabályrendeleteket erősítette meg:

60. Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegyének *Kispest, Pestszentlőrincz és Erzsébetfalva* községekre vonatkozólag a *sipladások és egyéb házaló zenészek* iránt alkotott szabályrendeletét (90,211/1913. sz. a.).

61. Zólyom városnak a *koresmákról, sörházakról és pálinkamérésekről* szóló szabályrendeletét (1,460/1914. sz. a.).

62. Kaposvár városnak a *város szennyvíz csatorna művéről* szóló szabályrendeletét (4,645/1914. sz. a.).

63. Losoncz városnak a *közvágőhid használatáról és a húsvizsgálatról* szóló szabályrendeletét (16,953/1914. sz. a.).

64. Léva városnak a *szabad közlekedés biztosítása* tárgyában alkotott szabályrendeletét (36,490/1914. sz. a.).

Egyleti alapszabályok.

A belügyminister a következő egyleti alapszabályokat látta el a bemutatási záradékkal:

212. *A tápiószelei első vízvezeték egyesület* alapszabályait (8,054/1914. sz. a.).

213. *A mezőbándi önkéntes tűzoltótestület* alapszabályait (11,910/1914. sz. a.).

214. *A kaposvári postás énekkar* alapszabályait (16,236/1914. sz. a.).

215. *Az Anonymus iuristák 1908 egyesületének* alapszabályait (25,643/1914.sz. a.).

216. *A békéscsabai erzsébethelyi daloskör* alapszabályait (32,329/1914. sz. a.).

217. Az Udvarhely vármegyei »Sóvidéki« népnevelési egyesület alapszabályait (35,191/1914. sz. a.).
218. A besenyőteleki róm. kath. ifjúsági egyesület alapszabályait (39,017/1914. sz. a.).
219. A tiszaladányi olvasókör alapszabályait (40,324/1914. sz. a.).
220. Az abonyi önkéntes tűzoltótestület alapszabályait (40,439/1914. sz. a.).
221. A fiumei zenészek kara egyesületének alapszabályait (42,412/1914. sz. a.).
222. A magyarpadéi kath. kör alapszabályait (43,409/1914. sz. a.).
223. Az endrődi rigájospusztai katolikus kör alapszabályait (46,703/1914. sz. a.).
224. A rimaszombati atlétikai klub alapszabályait (46,704/1914. sz. a.).
225. A szeghegyi kereskedő és iparos ifjak társaskörének alapszabályait (47,907/1914. sz. a.).
226. A somogy megyei múzeum egyesület alapszabályait (50,581/1914. sz. a.).
227. A trencséntepliczi kaszinó és színházegyesület alapszabályait (50,969/1914. sz. a.).
228. A m. kir. államvasutak gépgyára »M« esztergami hely munkásai önszegélyező körének alapszabályait (51,727/1914. sz. a.).
229. A magyar turista szövetség alapszabályait (52,733/1914. sz. a.).
230. A köhígyarmati önkéntes tűzoltó-testület alapszabályait (53,372/1914. sz. a.).

Gyógyszertárak.

Személyjogú gyógyszertár engedélyezése.

Zohor, Menich Jánosnak. (15,946/1914. B. M. sz.)

Gyógyszertárátalakítás.

Papp Károly Zsigmond kérelmére megengedett, hogy nevezettnek *pecsenyédi* anyagyógyszertára fiókgyógyszertárra, *savanyukuli* gyógyszertára pedig anyagyógyszertárrá alakíttassék át. (34,242/1914. B. M. sz.)

Személyjogú gyógyszertárak átruházása.

- Mezőtúr, »Remény«, Göllner Hugóról Kenedi Norbertre. (332/1914. B. M. sz.)
- Alcsuth, »József nádor«, Vajda Károlyról Kiss Ernőre. (10,986/1914. B. M. sz.)
- Sajtény, »Meváltó«, Petrovics Jánosról Mánta Miklósról. (12,688/1914. B. M. sz.)
- Dunavecse, »Meváltó«, Kaiser Vilmosról Bakos Ferenczre. (14,958/1914. B. M. sz.)
- Karaszna, »Borostyánkoszorú«, Kövesdy Zsigmondról Abkarovits Jánosra. (15,243. 1914. B. M. sz.)
- Budapest, »Szent Hermina«, Molnár Lipótról Örkény Hugóra. (15,586/1914. B. M. sz.)
- Nagyvárad, »Szent István«, dr. Raáber Árpádról dr. Raáber Árpádné születt Schulmann Margitára. (28,816/1914. B. M. sz.)
- Mór, »Órangyal«, Szücs (Szkicsák) Róbertről Rácz Rezsőre. (31,035/1914. B. M. sz.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Tudomásul.** A »Belügyi Közlöny« 1914. évi március hó 31-én megjelent 15. (rendkívüli) száma — amely az országgyűlési képviselőválasztó-kerületek számának és székhelyének megállapításáról szóló törvényt, a kerületek részletes beosztását és a végrehajtási rendeleteket tartalmazza — 1 korona 20 fillérért kapható. A kerületek részletes beosztását tartalmazó különlenyomat ára 1 korona.

— **Gyógyfürdő-elnevezés engedélyezése.** A belügyminister *Balatonszemes* fürdő részére az 1876 : XIV. t.-c. 100. §-a alapján a gyógyfürdői elnevezésre az engedélyt megadta. (148,291/1913. B. M. sz.).

— **Gyógyszerárú-kereskedés engedélyezése.** A belügyminister megengedte, hogy *Rainer Ernő* budapesti lakos a *székesfővárosban* gyógyszerárú-kereskedést nyithasson. (49,012/1914. B. M. sz.).

SZEMÉLYI HIREK.

Kinevezések.

Főispáni kinevezés.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1914. évi március hó 25-én kelt legfelsőbb elhatározásával *dr. Cicatricis Lajost*, Csongrád vármegye és Hódmezővásárhely törvényhatósági joggal felruházott város főispánját, ezekben az állásaiban való meghagyása mellett, Szeged szabad királyi város főispánjává, ideiglenes minőségben, legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Belügyministeriumi kinevezések.

A belügyminister *Temple Rezső*, *dr. Blaha Sándor* és *Szekér Andor* ministeri segédtitkári címmel és jelleggel felruházott ministeri segédtitkárokat ministeri titkárokká, *Gundelfingen József*, *dr. Tóth Géza* ministeri segédtitkári címmel és jelleggel felruházott ministeri fogalmazókat, valamint *dr. báró Máriássy Tibor* ministeri fogalmazót ministeri segédtitkárokká, *Takács Gyula*, *dr. Kiss Pál*, *Saly József Arpád* ministeri segédfogalmazókat ministeri fogalmazókká, végül *dr. Eckhardt Tibor* és *dr. Magyary Lajos* fizetés nélküli ministeri segédfogalmazókat valóságos ministeri segédfogalmazókká nevezte ki.

A belügyminister a m. kir. belügyministeri számvevőséghez *Katrenszky János* számellenőrt számvizsgálóvá, *Funk Oszkár* számtisztet számellenőrré, *Somogyi Csizmazia Géza* segélydíjas számgyakornokot számtisztté, *Zsarnay Béla* és *Tóth János* díjtalan számgyakornokot pedig segélydíjas számgyakornokká nevezte ki.

Kórházi és elmeógyógyintézeti kinevezések.

A belügyminister *Nagy Géza* marosvásárhelyi m. kir. állami kórházi gondnokot, ezen állásában való meghagyása mellett, a VII. fizetési osztályba, a budapest-lipótmezei m. kir. állami elmeógyógyintézethez *Dérer Lajos* intézeti ellenőrt a VIII. fizetési osztályba gondnokká, *Tusch József* intézeti szertárnokot a VIII. fizetési osztályba ellenőrré és *Majós László* irodavezetőt a X. fizetési osztályba szertárnokká, a budapest-angyalföldi m. kir. állami elmeógyógyintézetnél pedig *Horodeczky Henrik* intézeti gazdát, ezen állásában való meghagyása mellett, a IX-ik fizetési osztályba nevezte ki.

A belügyminister *Gál Lajos* marosvásárhelyi m. kir. állami kórházi gazdát, jelenlegi alkalmazásában való meghagyása mellett, a X. fizetési osztályba, *Kiss Ernőt*, a perlaki m. kir. állami kórháznál a gondnoki teendőkkel megbízott évdíjas alkalmazottat, ugyanezen alkalmazásában való meghagyása mellett, ideiglenes minőségben a XI. fizetési osztályba kórházi gondnokká, *Buláth Gyula* m. kir. belügyministeri fizetésnélküli iroda-segédtitstet pedig a budapest-lipótmezei m. kir. állami elmeógyógyintézethez fizetésnélküli irodavezetővé nevezte ki.

Szemkórházi kinevezések.

A belügyminister *dr. Spanyol Bélát*, a budapesti m. kir. állami szemkórház másodorvosát a zsolnai m. kir. állami szemkórház igazgató-főorvosává nevezte ki.

A belügyminister *dr. Meisl Józsefet*, a szegedi m. kir. állami szemkórházhoz másodorvossá nevezte ki.

A belügyminister *László Béla* m. kir. belügyministeri számellenőrt a zsolnai m. kir. állami szemkórházhoz a IX. fizetési osztályba gondnokká nevezte ki.

Tiszti orvosi vizsgáló-bizottsági elnök kinevezése.

A belügyminister a tiszti orvosi vizsgák országos bizottságának elnökévé *dr. Frank Ödön* közegészségügyi főfelügyelőt nevezte ki.

Községi és körorvosok országos nyugdíjbizottsága elnökhelyettesének megbízása.

A belügyminister a községi és körorvosok országos nyugdíjbizottságának elnökhelyettesi teendőivel *dr. báró Kéllly Károly* udvari tanácsost, az országos községi és körorvosok bizottságának tagjait bízta meg.

Anyakönyvvezető kinevezése és felmentése.

A belügyminister a szegedi harmadik anyakönyvi kerületbe *Bózsó Anna* szegedi lakost ideiglenes anyakönyvvezetővé nevezte ki. Egyidejűleg *László Béla* szegedi lakost a szegedi III. anyakönyvi kerületben viselt anyakönyvvezetői tiszttsége alól ideiglenesen felmentette.

Községi közigazgatási tanfolyami internátusi gondnok kinevezése.

A belügyminister a nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyammal kapcsolatos internátus gondnokává *Forster Imre*, nyugalmazott községi jegyzőt, torontáludvari lakost nevezte ki.

M